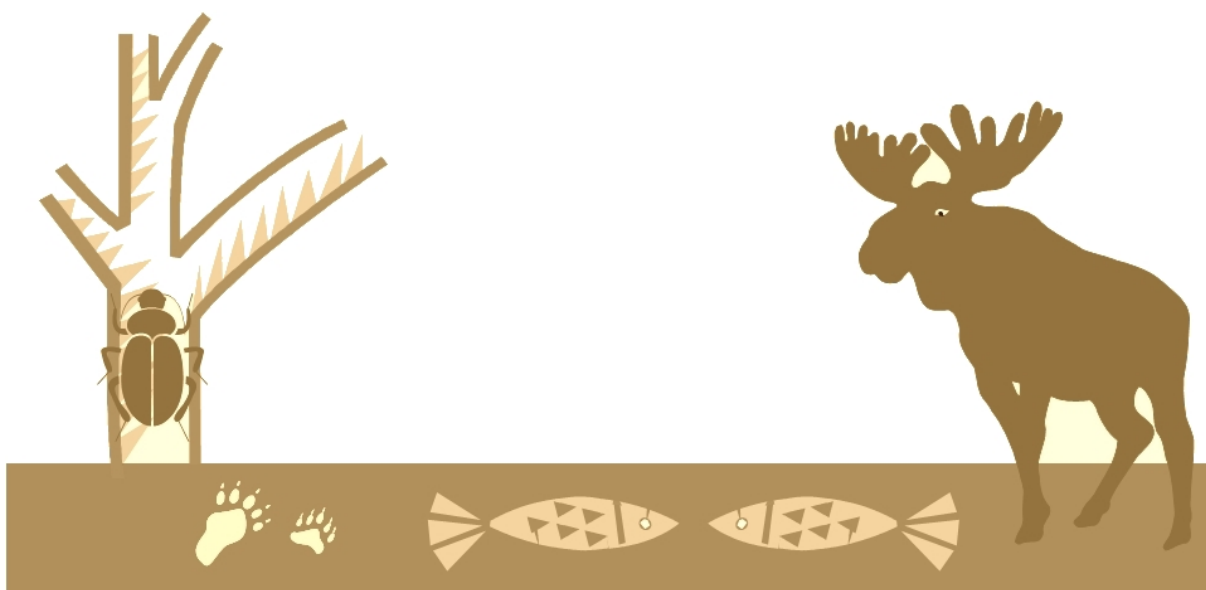

Undersökning om attityder till aktiviteter i skyddad natur i Jämtland

Max Eriksson, Camilla Sandström, Göran Ericsson

Sveriges Lantbruksuniversitet
Institutionen för Vilt, Fisk och Miljö

Rapport 1

Swedish University of Agricultural Sciences
Department of Wildlife, Fish, and Environmental Studies

Umeå 2017

Denna serie rapporter utges av Institutionen för Vilt, Fisk och Miljö vid Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå med början 2011.

This series of Reports is published by the Department of Wildlife, Fish, and Environmental Studies, Swedish University of Agricultural Sciences, Umeå, starting in 2011.

E-post till ansvarig författare
E-mail to responsible author max.eriksson@slu.se

Nyckelord
Key words Skyddade områden, attityder, friluftsliv, snöskoter, jakt

Ansvarig utgivare
Legally responsible Göran Ericsson

Institutionen för Vilt, Fisk och Miljö
Sveriges lantbruksuniversitet
901 83 Umeå

Adress
Address Department of Wildlife, Fish, and Environmental Studies
Swedish University of Agricultural Sciences
SE-901 83 Umeå
Sweden

Foto: Tännforsen, Jämtland. Av Zairon.

Undersökning om attityder till aktiviteter i skyddad natur i Jämtland

Max Eriksson, Vilt, fisk och miljö, SLU

Camilla Sandström, Statsvetenskapliga institutionen, Umeå universitet

Göran Ericsson, Vilt, fisk och miljö, SLU

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Inledning.....	5
Genomförande	6
Frågeställningar	9
Bakgrund	10
Skyddade naturområdets syfte, användning och styrning	11
Resultat.....	12
Mängden skyddad natur i Sverige	12
Naturupplevelser och skyddade områden	13
Skyddade naturområdets syfte	14
Användning av skyddade områden	17
Styrning av skyddade områden	20
Slutsatser	21
Referenser:	22
Bilaga	23

Sammanfattning

Just nu pågår arbetet med att ta fram beslutsunderlag för ett eventuellt bildande av en nationalpark i området Vålådalen - Sylarna - Helags i Jämtlands län. Som ett led i denna process har vi fått i uppdrag att undersöka attityder till skyddade naturområden bland boende i Jämtland, i relation till invånare i övriga Sverige. Vi undersöker attityder till syftet bakom inrättande av skyddade områden, vad som ska vara tillåtet i skyddade områden samt hur de bör styras. Vi undersöker även hur dessa attityder har utvecklats över tid, baserat på tre attitydundersökningar genomförda 2004, 2009, och 2014.

Syftet med att skydda naturområden är bland annat att skapa förutsättningar för rekreation, natur- och kulturupplevelser (Nationalparksplan för Sverige 2008). Ett syfte som återspeglades i allmänhetens attityder till skyddade områden. Stödet för områdesskydd var generellt högt, och skyddade områden förknippades i hög grad med biologiska, estetiska, kulturella och rekreationsvärden. En stor andel av de tillfrågade ansåg att skyddade naturområden var svårtillgängliga, okända eller outnyttjade, vilket tyder på att det finns viss potential för en vidareutveckling av dessa områden i framtiden.

Vi undersökte även attityder till utövandet av olika typer av aktiviteter i skyddade områden.

- Stödet var högt för att tillåta aktiviteter som kan anses ha mindre direkt påverkan på naturen som ridning eller naturutflykter.
- Stödet för att tillåta aktiviteter som kan anses ha en mer direkt påverkan på naturen som att göra upp eld, köra snöskoter, eller att jaga var betydligt högre bland de tillfrågade i Jämtland jämfört med Sverige som helhet.
- Över tid ökade acceptansen för direkta användning av naturresurser i skyddade områden som till exempel skoteråkning och jakt i det nationella urvalet.
- Attityderna bland de tillfrågade i Östersund var i högre utsträckning jämförbara med attityderna på den nationella nivån, medan de övriga kommunerna i Jämtland var mer positiva till direkta aktiviteter i skyddade områden som till exempel jakt och fiske.

Vi undersökte även attityder till vem som ska ha inflytande över nationalparkers skötselregler.

- En stor andel av de tillfrågade i Jämtland (85 %) ansåg 2014 att lokalbefolkningen ska ha inflytande i samband med att skyddade områden inrättas.
- Länsstyrelsen hade stöd av cirka hälften av de tillfrågade i Jämtland, medan omkring en tredjedel var positiva till att blanda in stat eller kommun i skötseln av skyddade naturområden. En lägre andel var positiva till att ge lokalbefolkningen (45 %) eller samebyarna (18 %) inflytande över de skötselregler som bör gälla i skyddade naturområden.

Resultaten ger att stödet för skyddade naturområden är starkt både i Jämtland och i Sverige som helhet. Acceptansen för användning av naturen i skyddade områden var högre i Jämtland än nationellt, och ökade över tid. Resultaten kan tolkas som att stödet för ytterligare skyddad natur i Jämtland är starkt, men att stödet är villkorat med att skyddet inte förhindrar att naturen fortsatt kan användas för de vanligaste formerna av rekreation.

Inledning

Hur ett naturskydd är utformat påverkas av vilken typ av naturvärden som skyddas. Skyddsformen påverkar i sin tur vilka typer av mänsklig aktivitet som kan tillåtas i skyddade naturområden. Naturskyddsprocesser riskerar därför att skapa konflikter mellan olika aktörer, intressegrupper, och grupperingar inom den bredare allmänheten (Sandström m. fl. 2009; Hovik m. fl. 2010; Reimerson 2015; Holmgren m. fl. 2016), då dessa processer får direkta konsekvenser för vilka aktiviteter som tillåts i skyddade områden.

Konflikter mellan olika intressen tar sig ofta uttryck i att grupper är oense om huruvida ett naturvärde behöver skyddas eller ej, alternativt att alla grupper inte känner sig delaktiga i förvaltandet av, eller beslutsprocesserna kring ett skyddat naturområde. Dessa konflikter bottenar oftast i att ett eventuellt naturskydd kan begränsa individers möjligheter att använda naturen i ett område. Detta innebär även att det finns en viss motsättning mellan områdesskydd och olika former av konsumtiv naturanvändning, eftersom de vanligaste formerna av naturskydd i praktiken begränsar aktiviteter som jakt, fiske, eldning, användning av terrängfordon och skogsbruk i högre grad än icke-konsumtiva former av naturanvändning, som till exempel vandring, tältning, eller fågelskådning.

Inrättandet av ett skyddat område medför ofta en förändrad form av förvaltning. Områdesskydd bidrar till administrativa gränsdragningar som ofta upplevs som en form av centralisering av makten över naturresurser. Det leder till en debatt om hur mycket invånarna i närområdet har rätt att vara delaktiga i förvaltandet skyddade områden som kan komma att beröra deras dagliga liv (Holmgren m.fl. 2016).

Attitydundersökningar gör det möjligt att överblicka konfliktlinjer inom allmänheten och kan även användas för mäta attitydförändringar över tid. Undersökningar av attityder kan användas både för att vägleda processer som involverar eventuellt skydd av nya naturområden samt för att anpassa förvaltningen av redan befintliga skyddade naturområden. Vi undersöker därför i rapporten hur allmänheten i Jämtland ser på skyddade naturområdets syfte, användning och styrning i relation till de svenska allmänheten nationellt, och hur dessa attityder har utvecklats över tid, baserat på tre brevundersökningar utskickade nationellt och i Jämtland 2004, 2009 och 2014.

Genomförande

Rapporten baseras på data från tre stora brevundersökningar genomförda 2004, 2009, samt 2014. Respondenterna kontaktades per post och 2014 kunde undersökningen även fyllas i online. Under denna period fanns en forskare tillgänglig på telefon dygnet runt för att svara på eventuella frågor från respondenterna, denna möjlighet begränsades sedan till kontorstid cirka en månad efter det att det andra utskicket av undersökningsformulär hade avslutats.

Varje respondent kontaktades upp till fyra gånger. Först skickades ett introduktions- och förvarningskort ut, följt av ett första utskick av undersökningsformuläret. Därefter skickades ett kombinerat tack- och påminnelsekort, följt av ett andra utskick av undersökningen, vilket endast skickades till de respondenter som ännu inte svarat på det första utskicket. Den relativa tidslinjen hölls så konstant som möjligt i alla tre undersökningarna för att garantera att insamlade data skulle vara jämförbara (tabell 1).

Tabell 1. Brevundersökningens tidslinje

Dag 0	Introduktion och förvarningskort skickas
Dag 5	Första utskick av undersökningsformuläret
Dag 11	Tack- och påminnelsekort skickas
Dag 26	Andra utskick av undersökningsformuläret
Dag 180	Datainsamlingen avslutas

Insamlade data datalades därefter manuellt och slumpmässiga stickprovskontroller genomfördes för att säkerställa att all data datalagts korrekt. Felaktigt ifyllda formulär, returnerade tomma kuvert, och liknande exkluderades helt från urvalet.

Inom ramen för varje undersökning kontaktades 1 200 personer i Jämtland och 1 067 personer nationellt. Urvalen i Jämtland byggde på en serie oberoende slumpmässiga urval av 150 individer per kommun, medan det nationella urvalet är baserat på ett enda oberoende slumpmässigt urval. Alla urval gjordes med hjälp av SPARs register och begränsades till personer i åldern 16-65 år.

Jämtlands län

Jämtlands län är Sveriges till ytan tredje största län, med en befolkning på omkring 127 000 invånare (2015) fördelat på åtta kommuner: Berg, Bräcke, Härjedalen, Krokom, Ragunda, Strömsund, Åre, samt Östersund (Regionfakta 2016).

Figur 1. Jämtlands kommuner invånarantal 2015 inom parentes

För att kompensera för variationer i befolkningsstorlek mellan kommunerna, viktas de kommunala urvalen i denna rapport när ett representativt värde för hela länet beräknas. Dessa vikter är proportionerliga till varje kommuns befolkningsstorlek vid tidpunkten för varje undersökning, vilket skapar representativitet i urvalet, genom att respondenter i kommuner med en större befolkning viktas upp, medan respondenter i mindre kommuner viktas ner.

Svarsfrekvenser

Genomgående var svarsfrekvensen högre i Jämtlands kommuner än i Sverige som helhet. 2014 svarade 51 % av de tillfrågade i Jämtlands kommuner på undersökningen och 37 % av de tillfrågade i det nationella urvalet. Svarsfrekvensen var relativt sett hög, trots att den minskade något över tid, både i Jämtland och nationellt (tabell 2). En jämförelse av respondenterna med nationella data visade att de som svarat jagade i något högre utsträckning än svenskar i genomsnitt. De svarande hade även en något högre utbildningsnivå och var något äldre än det nationella snittet.

Tabell 2. Svarsfrekvenser och antal observationer inom varje urval.

Urval		2004	2009	2014
Jämtland	Antal svarande	743	657	611
	Svarsfrekvens	62 %	55 %	51 %
Nationellt	Antal svarande	554	488	394
	Svarsfrekvens	52 %	46 %	37 %
Berg	Antal svarande	94	70	74
	Svarsfrekvens	63 %	47 %	49 %
Bräcke	Antal svarande	88	93	74
	Svarsfrekvens	59 %	62 %	49 %
Härjedalen	Antal svarande	94	69	82
	Svarsfrekvens	63 %	46 %	55 %
Krokom	Antal svarande	104	92	81
	Svarsfrekvens	69 %	61 %	54 %
Ragunda	Antal svarande	92	79	72
	Svarsfrekvens	61 %	53 %	48 %
Strömsund	Antal svarande	95	90	79
	Svarsfrekvens	63 %	60 %	53 %
Åre	Antal svarande	89	87	79
	Svarsfrekvens	59 %	58 %	53 %
Östersund	Antal svarande	87	77	70
	Svarsfrekvens	58 %	51 %	47 %

Resultat på kommunnivå är baserade på undersökningen gjord 2014. Antalet respondenter i varje kommun var dock för lågt för att etablera statistiskt säkerställda skillnader mellan kommunerna och därför fokuseras istället på jämförelser mellan regional nivå och urvalet på nationell nivå, samt på jämförelser över tid.

Frågeställningar

Totalt ställdes sex frågor om skyddad natur. En fråga gällde attityder till mängden skyddad natur i Sverige, en fråga var relaterad till hur viktiga skyddade naturområden uppfattades vara för naturupplevelser, och fyra frågor var inriktade på skyddade naturområdets syfte, användning, och förvaltning. Dessutom inkluderas även ett antal demografiska kontrollvariabler, som till exempel kön, ålder, utbildning, inkomst, boende, och olika former av naturanvändning.

Tabell 3. Översikt över ställda frågor relaterade till skyddade naturområden, i den ordning frågorna ställdes.

Fråga	Underkategori	Svarsalternativ
Vad anser du om mängden skyddade naturområden i Sverige?	Inga underkategorier	Alldeles för lite Något för lite Lagom Något för mycket Alldeles för mycket Vet inte
Vilken betydelse har skyddade naturområden för ditt behov av naturupplevelser?	Inga underkategorier	Ingen Viss Ganska stor Stor Mycket stor
Hur väl beskriver följande påståenden vad du tycker om skyddade naturområden?	Trevliga utflyktsmål Viktiga för biologisk mångfald Avstressande miljöer Svårtillgängliga Okända Outnyttjade Natursköna Kulturellt intressanta Viktigt för kommande generationer (endast 2014)	Tar helt avstånd Tar delvis avstånd Instämmer delvis Instämmer helt Vet inte
Det finns olika anledningar till att man vill skydda natur. Markera det alternativ du anser är viktigast för bildandet av nya naturreservat och nationalparker.	Bevara naturen opåverkad av människan Skydda hotade arter och ekosystem Skapa möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser Referensområden för forskning och undervisning Annat, ange Jag tycker inte man ska skydda mer natur	Saknas
Nedan följer några påståenden kring skyddade naturområden. Vad tycker du är viktigt när naturområden skyddas?	Lokalbefolkningen ska ha stort inflytande Ska utformas så att besök underlättas Man ska få köra snöskoter och terrängfordon Ridning ska vara tillåtet Kommersiell verksamhet ska uppmuntras Fiske ska vara tillåtet Man ska få göra upp eld var man vill Att jaga ska vara tillåtet Övernattning i tält ska begränsas Ska inrättas främst för att skydda naturen Skogsbruk ska få förekomma (endast 2009 & 2014)	Tar helt avstånd Tar delvis avstånd Instämmer delvis Instämmer helt Vet inte
Vilken eller vilka av nedanstående bör bestämma över skötselregler för skyddade naturområden?	Staten Länsstyrelsen Kommunen Lokalbefolkningen Samebyarna Ingen Åsikt	Saknas

Bakgrund

De första nio nationalparkerna i Sverige inrättades 1909 och sågs då som en garanti för att en allt mer urbaniserad befolkning skulle ha tillgång till naturupplevelser, främst i form av storslagen och orörd natur. Generellt ansågs naturupplevelser vid denna tid även vara en källa till kulturella och estetiska värden, vilket innebar att nationalparkerna uppfattades som både viktiga kulturbärare och en källa till nationell stolthet (Zachrisson 2009).

Under 1960 och 70-talet moderniserades miljöförvaltningen i Sverige och som en del av denna omstrukturering bildades bland annat Naturvårdsverket 1967. Med tiden systematiserades naturskyddet i Sverige ytterligare, och blev i allt högre grad även fokuserat på ekologiska och biologiska värden (Wramner och Nygård 2010). Svensk miljölagstiftning stärktes och regleringen av en mängd naturresurser ökade. Skyddsformen naturreservat och ett antal andra skyddsformer relaterade till art- och habitatskydd tillkom under den tiden.

När miljöbalken infördes 1999 avskaffades ett antal gamla äldre skyddsformer och ersattes med mer specifika skyddsformer. Till exempel avskaffades naturvårdsområden till förmån för den mer riktade skyddsformen kulturresevat, som har ett tydligt fokus på mänskligt skapade miljöer och kulturella värden (RAA 2016).

EU-inträdet innebar ytterligare en förändring av Sveriges naturskydd; till exempel så skyddas idag en stor mängd natur i Sverige genom Natura 2000. Skyddsformen Natura 2000 är harmoniserad på EU-nivå, utgår från art- och habitatskydd, och är mindre omfattande än det skydd som ges av naturreservat (Sveriges Nationalparker 2016).

Tabell 4. Ett urval av viktiga former av naturskydd (Naturvårdsverket 2016)

Form av naturskydd	Instiftat År	Antal
Nationalparker	1909	29
Naturminnen	1909	1500+
Skyddade älvar	1986	42
Naturreservat	1964	4 100
Naturvårdsområden	1974	93
Natura 2000	1992	4500+
Nationalstadsparker	1995	1
Kulturresevat	1999	40+

Skyddade naturområdets syfte, användning och styrning

Över tid har ett antal nya former av naturskydd utvecklats i Sverige och idag finns det fler olika typer av regleringar för skyddade naturområden än tidigare. Dessutom har områdesskyddet blivit mer specifikt och i dag är i högre grad inriktat på att tillhandahålla eller skydda mer väl definierade typer av värden än tidigare.

Det är oklart hur utvecklingen av svenskt naturskydd har påverkat allmänhetens attityder till mänskliga aktiviteter i skyddade naturområden. Möjligen kan en ökad mängd skyddsvärden ha resulterat i en minskad acceptans för naturanvändning i skyddade områden. Mot bakgrund av att aktiviteter som ses som acceptabla sannolikt är förknippade med vad som uppfattas som syftet för att skydda ett specifikt område så kan även ett ökat antal skyddsformer har öppnat upp för en bredare acceptans för vissa typer av aktiviteter i skyddade områden. Därmed kan personer som värderar naturområden för mer antropocentriska värden som rekreation, förmodas vara positiva till mänskliga aktiviteter i skyddade naturområden i högre utsträckning än personer som främst ser skyddade naturområden som en källa till biologiska värden, eller orörd natur.

Människor som bor i närområdet till ett skyddat område påverkas i högre grad än den bredare allmänheten av den begränsning av naturanvändning som ett områdesskydd ofta innebär. Skydd av natur riskerar därmed att missgynna lokalbefolkningens användande av naturen, samtidigt som det ökar andra gruppers tillgång till naturupplevelser. Det leder ofta till en debatt i vilken grad lokala aktörer bör inkluderas i den politiska styrningen av skyddade naturområden och hur styrningen bör utformas. Utökad lokalt och regionalt deltagande i beslutsprocesser anses kunna öka acceptans för och legitimiteten inom offentliga beslutsprocesser. Det kan förklara den högre acceptansen för direkt naturanvändning i skyddade områden i Norge. Det är dock viktigt att komma ihåg att det norska naturskyddet tenderar till att vara mer decentraliserat än det svenska systemet (Overvåg m. fl. 2016). Mot bakgrund av detta kan jämtländska respondenter förväntas vara mer positiva till att inkludera lokala aktörer och intressen i beslutsfattande om naturskydd än de tillfrågade på nationell nivå.

Foto: Ökologix

Resultat

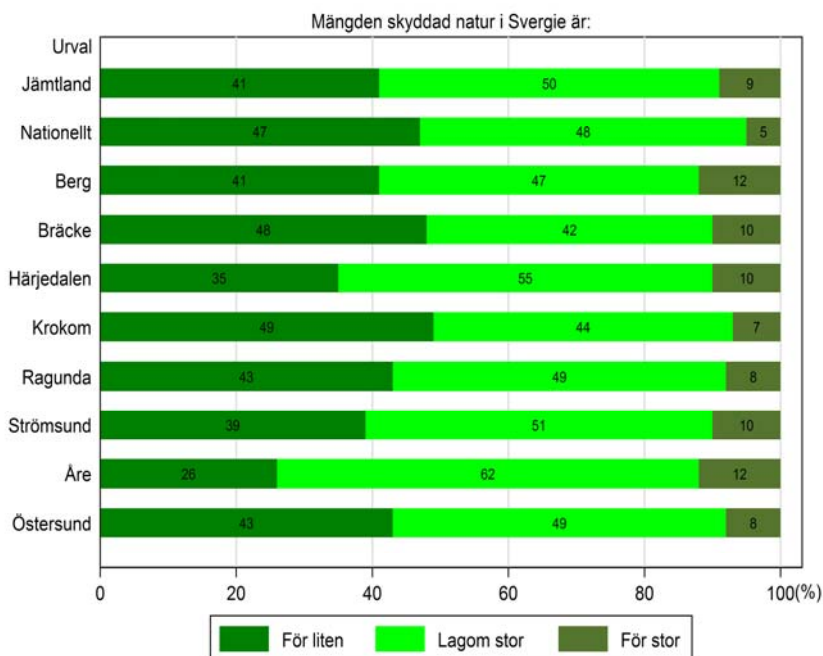
Mängden skyddad natur i Sverige

Hur mycket skyddad natur som en person anser ska finnas i Sverige är sannolikt förknippat med andra värderingar relaterade till natur och naturanvändning, däribland även synen på skyddade områden. Här presenterar vi som bakgrund allmänhetens attityder till mängden skyddad natur i Sverige 2014:

Vad anser du om mängden skyddade naturområden i Sverige?

Cirka hälften av de tillfrågade i Jämtland (50 %) och på nationell nivå (48 %) ansåg att mängden skyddad natur i Sverige var lagom stor. I Jämtland svarade 41 % att mängden skyddade områden var för liten ("Alldeles för liten" + "Något för liten") och 9 % att den var för stor ("Något för stor" + "Alldeles för stor"). Motsvarande siffror på nationell nivå var 47 % respektive 5 %. Invånare i Åre och Härjedalens kommuner som tillfrågats ansåg i lägre utsträckning än invånare i övriga Jämtland att mängden skyddad natur var för liten, med 62 % respektive 55 % var ändå nöjda med nuvarande mängd skyddad natur. Dock bör resultaten på kommunal nivå tolkas med viss försiktighet på grund av det begränsade antalet respondenter (figur 2).

Genomgående tyder resultaten på att det finns visst stöd för att skydda ytterligare natur, samt för att bibehålla den nuvarande mängden skyddad natur i Sverige. De tillfrågade i Jämtland var även något mindre positiva till en ökad mängd skyddad natur än det nationella genomsnittet.

Figur 2. Attityder till mängden skyddade naturområden 2014.

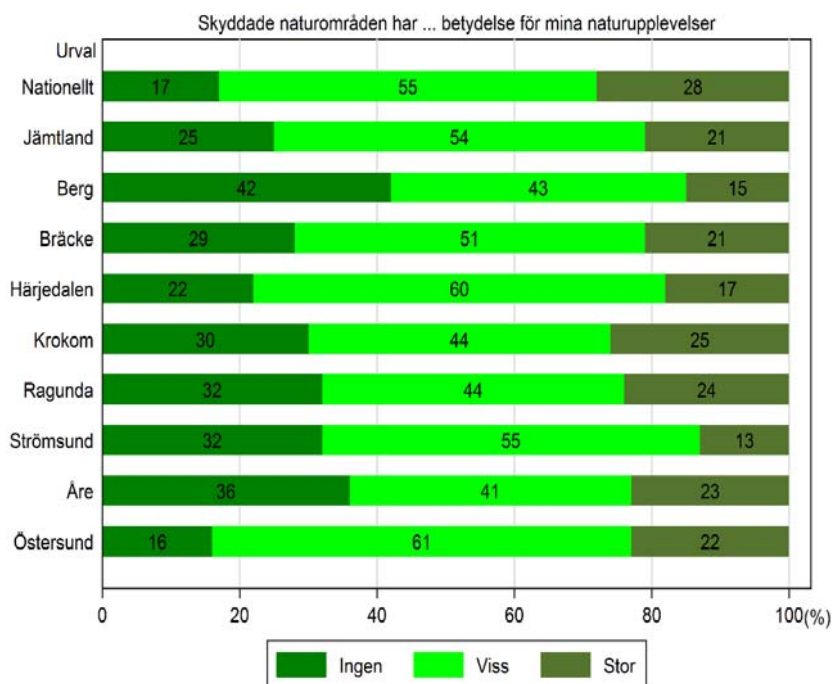
Naturupplevelser och skyddade områden

Personer som förlitar sig på skyddad natur för sina naturupplevelser kan förväntas vara både mer positiva till att skydda naturområden, och mer restriktiva i termer av att tillåta aktiviteter i skyddade naturområden. Vi ställde därför följande fråga:

Vilken betydelse har skyddade naturområden för ditt behov av naturupplevelser?

En majoritet av de tillfrågade i Jämtland (75 %) tillskrev skyddade naturområden viss ("Viss" + "Ganska stor") eller stor ("Stor" + "Mycket stor") betydelse för sina naturupplevelser och på nationell nivå var motsvarande siffra 83 %. På kommunnivå så ansågs sig invånare i Berg och Åre vara mindre beroende av skyddade områden för sina naturupplevelser, medan de tillfrågade i Östersund i hög grad (83 %) tillskrev skyddad natur viss, eller stor, betydelse för att tillfredsställa sina behov av naturupplevelser (figur 3).

Resultaten tyder på att skyddade naturområden ses som en viktig källa till naturupplevelser, både på nationell nivå och bland de tillfrågade i Jämtland. På kommunnivå var andelen som inte tillskrev skyddade naturområden någon betydelse för naturupplevelse högst i Bergs kommun, medan Östersundsbor i hög utsträckning förlitade sig på skyddade naturområden för sina naturupplevelser.

Figur 3. Betydelsen av skyddade naturområden för behovet av naturupplevelser 2014.

Skyddade naturområdets syfte

Vilka värden som personer tillskriver skyddade områden påverkar deras uppfattning av områdesskydd. Sannolikt påverkar detta i sin tur sedan vilka aktiviteter som anses kunna tillåtas i ett skyddat område. Därför frågade vi:

Hur väl beskriver följande påståenden vad du tycker om skyddade naturområden?

En hög andel av de tillfrågade 2014 instämde delvis eller helt i att skyddade naturområden hade en rad positiva biologiska, estetiska, kulturella och rekreationsvärden. Genomgående tillskrev en klar majoritet naturområden alla de positiva värden som presenterades. Lägst stöd fick påståendet att naturområden var kulturellt intressanta – i genomsnitt för Jämtland 88 %. Bland de jämtländska kommunerna var stödet lägst i Krokoms där 82 % av de tillfrågade ansåg att naturområden var kulturellt intressanta. Samtidigt ansåg mellan 46 % och 79 % av de tillfrågade att naturområden var svårtillgängliga, okända, eller outnyttjade (tabell 5).

Tabell 5. Andelen (%) av de tillfrågade, i varje urvalsgrupp 2014, som delvis eller helt instämde i att skyddade naturområden var:

Urval	Svårtillgängliga	Outnyttjade	Okända	Kulturellt intressanta	Trevliga utflyktsmål	Avstressande miljöer	Viktiga för biologisk mångfald	Natursköna	Viktiga för kommande generationer
Jämtland	57	67	74*	88*	94	94*	95*	96*	96*
Nationellt	48	65	65	94	96	98	99	99	99
Berg	46	70	67	89	95	93	94	94	98
Bräcke	62	73	79	92	87	89	94	91	94
Härjedalen	57	61	56	92	90	95	94	94	95
Krokoms	52	70	71	82	96	97	96	99	97
Ragunda	47	64	73	90	95	91	95	91	97
Strömsund	74	78	69	89	89	95	96	95	97
Åre	53	70	75	83	92	85	93	94	94
Östersund	57	63	79	88	97	95	95	97	95

* Indikerar en statistisk säkerställd skillnad i förhållande till 2009 på 95 %-ig säkerhetsnivå.

Sammantaget var de tillfrågade i grunden positivt inställda till skyddade naturområden och tillskrev dessa ett stort värde. Den relativt stora andelen av befolkningen som anser att skyddade naturområden är svårtillgängliga, okända, eller outnyttjade indikerar även att det sannolikt finns en betydande utvecklingspotential för skyddade områden.

Foto: Sniper Zeta

Den positiva synen på skyddade naturområden var stabil mellan 2004 till 2014. Andelen som ansåg att skyddade naturområden var svårtillgängliga, okända, eller outnyttjade verkar även ha minskat något sedan 2004.

Tabell 6. Jämförelse av andelen (%) av de tillfrågade över tid, som delvis eller helt instämde i att skyddade naturområden var:

Urval	Svårtill- Gängliga	Outnyt- tjade	Okända	Kulturellt intress- anta	Trevliga utflykts- mål	Avstress- ande miljöer	Viktiga för biologisk mångfald	Natur- sköna	Kulturellt intressanta	Viktiga för Kommande generationer
Jämtland										
2004	62*	78	78*	94	98*	98	99*	98	94	NA
2009	52	76	68	93	96	97	97	97	93	NA
2014	57	67	74	88*	94	94	95	96	88*	96
Nationellt										
2004	60*	71	77*	94	97	98	100	99	94	NA
2009	49	66	70	93	98	98	99	98	93	NA
2014	48	65	65	94	96	98	99	99	94	99

* Indikerar en statistisk säkerställd skillnad i förhållande till 2009 på 95 %-ig säkerhetsnivå

Foto: Christop Strässler

Det finns olika anledningar till att man vill skydda natur. Markera det alternativ du anser är viktigast för bildandet av nya naturreservat och nationalparker.

Skillnaderna mellan de tillfrågade i Jämtland och på nationell nivå var små (tabell 7). Att skydda hotade arter och ekosystem ansågs vara det viktigaste vid bildandet av naturreservat och nationalparker och hade stöd av 63 % av de tillfrågade i Jämtland, följt av att bevara naturen opåverkad av människan, vilket stöddes av 37 %. Cirka en femtedel ansåg att det viktigaste att ta hänsyn till var att skapa möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser, medan en tiondel ansåg att skyddade områden främst skulle instiftas som referensområden för forskning och undervisning. De respondenter (1 %) som svarade "Annat" och valde att fritt ange en egen anledning ansåg främst att skydda natur var ett sätt att bevara områden till kommande generationer, samt att skydda djurliv från mänsklig aktivitet.

Tabell 7. Andel (%) av respondenterna 2014 ansåg att alternativen nedan var viktigast vid bildandet av nya naturreservat och nationalparker.

Urval	Annat, ange	Jag tycker inte man ska skydda mer natur	Referensområden för forskning och undervisning	Skapa möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser	Bevara naturen opåverkad av människan	Skydda hotade arter och ekosystem
Jämtland	1	5*	12	23	37	63
Nationellt	2	1	10	21	32	69
Berg	2	4	16	23	36	74
Bräcke	1	4	14	20	39	64
Härjedalen	2	7	13	21	32	56
Krokom	1	2	15	25	38	59
Ragunda	1	5	14	20	35	68
Strömsund	0	7	13	23	29	69
Åre	2	9	12	29	34	54
Östersund	0	4	11	21	34	68

* Indikerar en statistisk säkerställd skillnad mellan de tillfrågade i Jämtland och det nationella urvalet på 95 %-ig säkerhetsnivå.

Skillnaderna mellan 2009 och 2014 var små, med undantag att en lägre andel av de tillfrågade på nationell nivå angav att det viktigaste vid inrättandet av naturreservat och nationalparker var att skapa möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser 2014 än 2009.

Tabell 8. Jämförelse av andelen av de tillfrågade över tid, som ansåg att alternativen nedan var viktigast vid bildandet av nya naturreservat och nationalparker.

Urval	Annat, ange	Jag tycker inte man ska skydda mer natur	Referensområden för forskning och undervisning	Skapa möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser	Bevara naturen opåverkad av människan	Skydda hotade arter och ekosystem
Jämtland						
2009	1	4	13	22	32	66
2014	1	5	12	23	37	63
Nationellt						
2009	1	2	12	28	31	72
2014	1	1	11	21*	32	70

* Indikerar en statistisk säkerställd skillnad i förhållande till 2009 på 95 %-ig säkerhetsnivå.

Användning av skyddade områden

Instiftande av en ny nationalpark i Jämtland kan medföra konflikter mellan olika intressegrupper och aktiviteter. Därför finns det ett intresse av att överblicka vilka former av mänsklig aktivitet som befolkningen i Jämtland anser vara förenliga med naturskydd, och om acceptansen till aktiviteter i skyddade områden har förändrats över tid. Nedan följer tog de tillfrågade ställning till ett antal påståenden relaterade till skyddade naturområden, där frågan som respondenterna fick ta ställning till var följande:

Vad tycker du är viktigt när naturområden skyddas?

Över nittio procent av de tillfrågade ansåg (svarade "instämmer delvis" eller "instämmer helt") att skyddade naturområden borde instiftats för att skydda naturen, så att besök underlättades, samt att lokalbefolkningen borde ges inflytande i samband med att naturområden skyddas (tabell 9). Respondenterna i Jämtlands län ansåg även att lokala intressen skulle inkluderas i beslutsprocesser som involverar naturskydd i högre utsträckning än de tillfrågade på nationell nivå.

Fiske, ridning, och tältande i skyddade områden var de aktiviteter som hade högst acceptans, följda av jakt, eldning, och kommersiell verksamhet. Lägst var stödet för att köra snöskoter eller terrängfordon. En större andel av de tillfrågade i Jämtland var positivt inställda till att tillåta ett flertal av dessa aktiviteter i skyddade områden.

41 % av de tillfrågade i Jämtland var positiva till att tillåta jakt i skyddade områden, jämfört med 28 % på nationell nivå. Av de tillfrågade i Jämtland var 34 % positiva till att tillåta eldning jämfört med 21 % på nationell nivå, och 24 % av de tillfrågade i Jämtland ansåg att det borde vara tillåtet att köra snöskoter eller terrängfordon i skyddade områden, jämfört med 15 % på nationell nivå. Östersunds kommun uppvisade dock genomgående attityder som i högre grad liknade det nationella urvalet jämfört med övriga kommunerna i Jämtland.

Tabell 9. Andelen av de tillfrågade som delvis eller helt instämde i att följande aktiviteter skulle tas hansyn till när naturområden skyddas:

Urval	Kommer-siellt ¹	Snö-skoter	Elda	Jaga	Inte tälta	Skogsbruk	Ridning	Besöka	Fiske	Lokalbefolkningen	Skydda naturen
Jämtland	23	24*	34*	41*	44	46	64	75	81	85*	93
Nationellt	21	15	21	28	51	46	60	80	76	78	93
Berg	17	23	24	37	44	44	64	79	79	80	93
Bräcke	26	23	19	50	59	41	48	83	84	92	94
Härjedalen	22	29	26	42	38	43	61	77	80	89	88
Krokom	14	27	38	48	44	35	55	71	82	81	94
Ragunda	18	19	31	43	55	46	71	75	82	96	98
Strömsund	30	36	43	57	40	35	70	72	91	87	97
Åre	34	32	37	52	38	43	74	66	89	89	90
Östersund	23	19	35	30	44	55	65	77	77	84	93

* Indikerar en statistiskt säkerställd skillnad mellan de tillfrågade i Jämtland och det nationella urvalet på 95 %-ig säkerhetsnivå.

¹ De fullständiga svarsalternativen var; Kommersiell verksamhet ska uppmuntras, Man ska få köra snöskoter och terrängfordon, Man ska få göra upp eld var man vill, Att jaga ska vara tillåtet, Övernattning i tält ska begränsas, Skogsbruk ska få förekomma, Ridning ska vara tillåtet, Ska utformas så att besök underlättas, Fiske ska vara tillåtet, Lokalbefolkningen ska ha stort inflytande, Ska inrättas främst för att skydda naturen.

Resultaten tyder på en ökad acceptans av ett antal former av mer direkt användande av naturresurser i skyddade områden över tid på nationell nivå. Det nationella urvalet uppvisar även ett minskande stöd för lokalt inflytande över tid. Sedan 2004 har andelen på nationell nivå som anser att ridning bör tillåtas ökat från 57 % till 60 %, andelen som ansåg att man ska få göra upp eld ökade från 14 % till 21 %, och andelen som anser att jakt borde tillåtas i skyddade naturområden ökade från 19 % till 28 % (tabell 10).

Tabell 10. Jämförelse av andelen av de tillfrågade över tid, som delvis eller helt instämde i att följande var viktigt när naturområden skyddas:

Urval	Kommersiellt ²	Snöskoter	Elda	Jaga	Inte tälta	Skogsbruk	Ridning	Besöka	Fiske	Lokalbefolkningen	Skydda naturen
Jämtland											
2004	26	26	28	40	56*	NA	67	79	82*	88	94
2009	26	28	31	40	47	41	63	81	87	84	93
2014	23	24	34	41	44	46	64	75	81	85	93
Nationellt											
2004	21	9*	14*	19*	61	NA	57*	81	75	83*	96
2009	22	16	23	27	55	45	64	82	76	75	94
2014	21	15	21	28	51	46	60	80	76	78	93

* Indikerar en statistisk säkerställd skillnad i förhållande till 2009 på 95 %-ig säkerhetsnivå

Foto: Garphyttans nationalpark

² De fullständiga svarsalternativen var; Kommersiell verksamhet ska uppmuntras, Man ska få köra snöskoter och terrängfordon, Man ska få göra upp eld var man vill, Att jaga ska vara tillåtet, Övernattning i tält ska begränsas, Skogsbruk ska få förekomma, Ridning ska vara tillåtet, Ska utformas så att besök underlättas, Fiske ska vara tillåtet, Lokalbefolkningen ska ha stort inflytande, Ska inrättas främst för att skydda naturen.

Genom att ta hänsyn till ett antal demografiska faktorer, attityder till skyddad natur, samt vad individer värderar i samband med instiftandet av skyddade naturområden så kan den förändring av attityder som observerats ovan förstås i mer detalj. Här presenteras en modell i tre steg, där modell 3 är den mest utförliga och förklarar cirka 25 % av variationen i attityderna till direkt naturanvändning i skyddade områden. Nedan används tre skalor för att mäta attityder till direkt naturanvändning och attityd till skyddade områden. Skalorna är graderade från 0 (negativ / låg) till 10 (positiv / hög).³

Resultaten tyder på att de tillfrågade i Jämtland har blivit mer positiva till direkt naturanvändning sedan 2004. På regional nivå tenderar även individer som vill ta hänsyn till lokalbefolkningen och tillåta kommersiell verksamhet vid instiftandet av skyddade naturområden att vara mer positiva till direkt användning av natur i skyddade områden än genomsnittet. På nationell nivå förknippades en syn på skyddade naturområden som okända och främst avsedda för att skydda natur med en mer negativ attityd till direkt naturanvändning i skyddade områden; medan det motsatta gällde för universitetsutbildade män med tidigare erfarenhet av naturanvändning. Personer som ansåg att skyddad naturområden var svårtillgängliga och outnyttjade, eller var positiva till att tillåta kommersiell verksamhet i skyddade områden var också mer positiva till direkt användning av natur i skyddade områden (tabell 11).

Tabell 11. Regressionsresultat för attityd till direkt naturanvändning i skyddade naturområden.

Oberoende variabler	Modell 1		Modell 2		Modell 3	
	Jämtland	Nationellt	Jämtland	Nationellt	Jämtland	Nationellt
Inte 2004 (basår)	0.15	0.28**	0.61*	0.26	0.61*	0.14
Boende i ett område med mindre än 10 000 invånare	0.26	0.061	0.40	-0.22	0.12	-0.22
Man	0.35	0.25*	0.16	0.46**	0.18	0.40**
Universitetsutbildning	0.20	0.24*	-0.19	0.025	-0.13	0.073
Hushållsinkomst efter skatt	-0.019	0.066*	-0.023	0.060	-0.024	0.040
Tidigare naturanvändning (skala)	0.29**	0.30**	0.16	0.23**	0.089	0.22**
Svårtillgängliga			0.027	0.16	0.0013	0.25*
Okända			-0.11	-0.43**	-0.12	-0.50**
Outnyttjade			0.18	0.24*	0.16	0.29**
Samlad attityd till skyddade områden (skala)			-0.17**	0.13**	-0.092	0.17**
Ska utformas så att besök underlättas					0.052	-0.078
Lokalbefolkningen ska ha stort inflytande					0.45*	0.10
Kommersiell verksamhet ska uppmuntras					0.66**	0.56**
Ska inrättas främst för att skydda naturen					-0.37	-0.31**
Antal observationer	435	1204	164	496	131	369
Förklaringsgrad % (R ² justerat)	7.1	6.9	7.2	8.8	23.5	25.5

* / ** indikerar en statistiskt säkerställd effekt på 95 / 99 %-ig säkerhetsnivå.

Sammantaget tyder dessa resultat på att vilka intressen som tas hänsyn till vid instiftandet av ett skyddade naturområden påverkar framtida acceptans av olika aktiviteter i skyddade områden. På nationell nivå tyder resultaten dessutom möjligen på en skillnad mellan grupper som har ett intresse för direkt naturanvändande i skyddade områden, och grupper som är mer fokuserade på skydd av natur.

³ En detaljerad presentation av skalorna bifogas i bilagan.

Styrning av skyddade områden

Geografisk närhet till skyddad natur förmodas påverka individers attityder till styrningen och skötseln av dessa områden, och riskerar att leda till konflikter mellan lokala, regionala och nationella intressegrupper.

Vilken eller vilka av nedanstående bör bestämma över skötselregler för skyddade naturområden?

Cirka en tredjedel av de tillfrågade i båda urvalen ansåg att stat eller kommun borde vara delaktiga i att bestämma vilka skötselregler som ska gälla för skyddade områden. Drygt hälften av respondenterna ansåg att länsstyrelsen borde vara en del av denna process, medan stödet för de icke statliga aktörerna varierade mellan det nationella urvalet och de tillfrågade i Jämtland. På regional nivå ansåg 45 % att lokalbefolkningen borde inkluderas i beslutsprocessen och 18 % att samebyarna borde inkluderas, medan motsvarande siffror på nationell nivå var 31 % respektive 28 %.

Tabell 12. Andelen av de tillfrågade i varje urvalsgrupp som delvis eller helt instämde i att nedanstående aktör(er) bör bestämma över skötselregler för skyddade naturområden

Urval	Kommunen	Länsstyrelsen	Staten	Samebyarna	Lokalbefolkningen	Ingen åsikt
Jämtland	30	55	30	18*	45*	10
Nationellt	33	50	37	28	31	14
Berg	30	47	19	27	51	19
Bräcke	34	59	16	16	51	8
Härjedalen	41	65	21	18	50	5
Krokom	26	50	23	23	50	10
Ragunda	23	58	25	23	44	13
Strömsund	36	53	28	21	49	13
Åre	32	55	27	26	51	8
Östersund	28	55	39	13	39	9

* Indikerar en statistisk säkerställd skillnad mellan de tillfrågade i Jämtland och det nationella urvalet på 95%-ig säkerhetsnivå.

Båda urvalsgrupperna uppvisade över tid ett minskande stöd för att inkludera kommunen och lokalbefolkningen i dessa beslutsprocesser. Stödet för samebyarna minskade över tid bland de tillfrågade invånarna i Jämtland, medan stödet för länsstyrelsen ökade på nationell nivå.

Tabell 13. Jämförelse av andelen av de tillfrågade över tid, som delvis eller helt instämde i att nedanstående aktör(er) bör bestämma över skötselregler för skyddade naturområden

Urval	Staten	Länsstyrelse	Kommunen	Samebyarna	Lokalbefolkning	Ingen åsikt
Jämtland						
2004	25	56	44*	24*	67*	11
2009	25	57	37	16	51	10
2014	30	55	30	18	45	10
Nationellt						
2004	43	44*	57*	23	50*	16
2009	39	51	41	24	40	14
2014	37	50	33*	28	31*	14

* Indikerar en statistisk säkerställd skillnad i förhållande till 2009 på 95%-ig säkerhetsnivå

Slutsatser

Det finns ett starkt stöd för skyddade naturområden i Sverige. Rapporten visar att en klar majoritet av Sveriges befolkning ser skyddade naturområden som något positivt och som en viktig källa till en mängd olika värden och typer av upplevelser. Resultaten visar att invånarna i Jämtland är något mer positiva till naturskydd än det nationella genomsnittet.

Genomgående förknippar allmänheten, i Jämtland och på nationell nivå, skyddade områden med biologiska, estetiska, rekreativa och kulturella värden. Samtidigt ansåg en relativt stor andel (>48%) av de tillfrågade att naturområden var svårtillgängliga, okända, eller outnyttjade. Därmed finns det en potential för att utveckla ett bredare nyttjande av skyddade naturområden i Sverige.

Rapporten visar också att stödet för en rad aktiviteter som innebär ett mer direkt användande av naturresurser i skyddade naturområden, som till exempel fiske, ridning, och tältande, är högre bland invånarna i Jämtland jämfört med på nationell nivå, och att stödet för dessa typer av aktiviteter har över tid i det nationella urvalet. Framförallt är det särskilt intressant i relation till attityderna till jakt, där mer än 40 % av de tillfrågade i Jämtland är positiva till att tillåta jakt i skyddade naturområden, samtidigt som stödet för att tillåta jakt i skyddade naturområde också ökat på nationell nivå sedan 2004. Vi ser även en liknande utveckling vad gäller att få elda och att åka snöskoter eller terrängfordon. Sammantaget tyder detta på en ökad allmän acceptans av användande av naturresurser i skyddade naturområden över tid, denna acceptans verkar även kopplad till vad som tas hänsyn till när ett skyddat naturområde instiftas. Det kan tolkas som att stödet för skyddad natur i Jämtland är beroende av att dessa områden även får användas till de vanligaste former av rekreation i framtiden.

Inom Jämtland är skillnaderna mellan kommuner små och urvalet är för litet för att vi ska kunna belägga dessa skillnader statistiskt. Men vissa möjliga mönster som är i linje med resultat från andra liknande undersökningar är skillnader som förknippas med boende i större kommuner och lands- eller glesbygdskommuner. Ofta kan dessa skillnader mellan olika kommuner förklaras med närhet till eller erfarenhet av natur, skyddade områden, eller vilda djur. Det bör kunna förklara varför Östersunds och Åres kommuner i högre utsträckning liknar det nationella urvalet än övriga kommuner i Jämtland.

Referenser:

Holmgren, L., C. Sandström, A. Zachrisson. 2016. Protected area governance in Sweden: new modes of governance or business as usual? *Local Environment*: 1-16.

Hovik, S., C. Sandström, A. Zachrisson. 2010. Management of protected areas in Norway and Sweden: challenges in combining central governance and local participation. *Journal of Environmental Policy & Planning* 12(2): 159-177.

Nationalparksplan för Sverige 2008. <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-1269-4.pdf?pid=2671> (Hämtad 2016-12-20).

Naturvårdsverket. <http://www.naturvardsverket.se/Var-natur/Skyddad-natur/> (Hämtad 2016-12-20).

Overvåg, K., T. Skjeggedal, C. Sandström. 2016. Nasjonalparkforvaltning i Norge i lys av europeiske modeller. I Skjeggedal, T., K. Overvåg. (red.) *Fjellbygd eller feriefjell?*, (203-224). Fagbokforlaget: Bergen.

Regionfakta. <http://www.regionfakta.com/Jamtlands-lan/Befolkning-och-hushall/Befolkning/Folkmangd-31-december-alder/> (Hämtad 2016-12-20).

Reimerson, E. 2015. "Nature, culture, rights: exploring space for indigenous agency in protected area discourses. *Statsvetenskapliga institutionen*. Umeå: Umeå universitet.

RAA (Riksantikvarieämbetet). <http://www.raa.se/kulturarvet/landskap/kulturresevat/> (Hämtad 2016-12-20).

Sandström, C. 2009. Institutional Dimensions of Comanagement: Participation, Power, and Process. *Society and Natural Resources* 22(3): 230-244.

Sveriges nationalparker. <https://www.sverigesnationalparker.se/om-sveriges-nationalparker/skyddad-natur-i-sverige/> (Hämtad 2016-12-20).

Wramner, P., O. Nygård 2010. Från naturskydd till bevarande av biologisk mångfald: utvecklingen av naturvårdsarbetet i Sverige med särskild inriktning på områdesskyddet. *COMREC Studies on Environment and Development*; 2. Huddinge: Comrec, Södertörns högskola.

Zachrisson, A. 2009. Commons protected for or from the people. Co-management in the Swedish Mountain Region. *Statsvetenskapliga institutionen*. Umeå: Umeå universitet.

Bilaga

Vad anser du om mängden skyddade naturområden i Sverige?

		Alldeles för lite	Något för lite	Lagom	Något för mycket	Alldeles för mycket	Vet inte	Total
2004								
Jämtland	Antal (%)	123 (17)	128 (17)	273 (37)	31 (4)	10 (1)	176 (24)	741 (100)
Nationellt	Antal (%)	95 (17)	124 (22)	170 (31)	11 (2)	5 (1)	148 (27)	553 (100)
2009								
Jämtland	Antal (%)	84 (13)	111 (17)	254 (39)	34 (5)	23 (4)	148 (23)	654 (100)
Nationellt	Antal (%)	82 (17)	111 (23)	162 (33)	13 (2)	8 (2)	111 (23)	487 (100)
2014								
Jämtland	Antal (%)	91 (15)	98 (16)	238 (40)	23 (4)	23 (4)	127 (21)	600 (100)
Nationellt	Antal (%)	59 (15)	76 (29)	140 (36)	10 (3)	4 (1)	103 (26)	392 (100)

Vilken betydelse har skyddade naturområden för ditt behov av naturupplevelser?

		Ingen	Viss	Ganska stor	Stor	Mycket stor	Total
2004							
Jämtland	Antal (%)	238 (32)	263 (36)	84 (11)	39 (5)	116 (16)	740 (100)
Nationellt	Antal (%)	93 (17)	205 (37)	93 (17)	50 (9)	111 (20)	552 (100)
2009							
Jämtland	Antal (%)	192 (30)	227 (35)	89 (14)	46 (7)	96 (15)	650 (100)
Nationellt	Antal (%)	83 (17)	154 (32)	81 (17)	50 (10)	118 (24)	486 (100)
2014							
Jämtland	Antal (%)	180 (30)	209 (35)	65 (11)	54 (9)	89 (15)	597 (100)
Nationellt	Antal (%)	66 (17)	145 (37)	67 (17)	40 (10)	69 (18)	387 (100)

Hur väl beskriver följande påståenden vad du tycker om skyddade naturområden?

2004		Tar helt avstånd	Tar delvis avstånd	Instämmer delvis	Instämmer helt	Vet inte	Total
Jämtland							
Trevliga utflyktsmål	Antal (%)	11 (2)	9 (1)	310 (43)	284 (39)	112 (15)	726 (100)
Viktiga för biologisk mångfald	Antal (%)	3 (0)	8 (1)	164 (23)	459 (63)	93 (13)	727 (100)
Avstressande miljöer	Antal (%)	9 (1)	11 (2)	246 (34)	366 (51)	92 (13)	724 (100)
Svårtillgängliga	Antal (%)	73 (10)	108 (15)	260 (36)	29 (4)	251 (35)	721 (100)
Okända	Antal (%)	42 (6)	74 (10)	318 (44)	45 (6)	241 (33)	720 (100)
Outnyttjade	Antal (%)	38 (5)	56 (8)	240 (33)	54 (8)	331 (46)	719 (100)
Natursköna	Antal (%)	4 (1)	10 (1)	234 (32)	376 (52)	100 (14)	724 (100)
Kulturellt intressanta	Antal (%)	9 (1)	19 (3)	241 (33)	275 (38)	181 (25)	725 (100)
Nationellt							
Trevliga utflyktsmål	Antal (%)	3 (1)	11 (3)	200 (37)	290 (54)	37 (7)	541 (100)
Viktiga för biologisk mångfald	Antal (%)	1 (0)	1 (0)	100 (18)	383 (70)	60 (11)	545 (100)
Avstressande miljöer	Antal (%)	3 (1)	8 (1)	177 (33)	312 (58)	42 (8)	542 (100)
Svårtillgängliga	Antal (%)	45 (8)	103 (19)	204 (38)	16 (3)	176 (32)	544 (100)
Okända	Antal (%)	29 (5)	63 (12)	266 (49)	35 (6)	149 (27)	542 (100)
Outnyttjade	Antal (%)	39 (7)	50 (9)	182 (34)	32 (6)	240 (44)	543 (100)
Natursköna	Antal (%)	1 (0)	4 (1)	180 (33)	324 (60)	34 (6)	543 (100)
Kulturellt intressanta	Antal (%)	4 (1)	20 (4)	176 (32)	232 (43)	111 (20)	543 (100)

2009		Tar helt avstånd	Tar delvis avstånd	Instämmer delvis	Instämmer helt	Vet inte	Total
Jämtland							
	Trevliga utflyktsmål	Antal (%) 17 (3)	16 (3)	230 (36)	276 (43)	99 (16)	638 (100)
	Viktiga för biologisk mångfald	Antal (%) 9 (1)	10 (2)	159 (25)	368 (57)	96 (15)	642 (100)
	Avstressande miljöer	Antal (%) 11 (2)	11 (2)	230 (36)	296 (46)	94 (15)	642 (100)
	Svårtillgängliga	Antal (%) 66 (10)	112 (17)	209 (33)	17 (3)	239 (37)	643 (100)
	Okända	Antal (%) 40 (6)	72 (11)	254 (40)	44 (7)	227 (36)	637 (100)
	Outnyttjade	Antal (%) 37 (6)	52 (8)	229 (36)	48 (8)	268 (42)	634 (100)
	Natursköna	Antal (%) 10 (2)	8 (1)	211 (33)	318 (50)	92 (14)	639 (100)
	Kulturellt intressanta	Antal (%) 15 (2)	20 (3)	213 (33)	234 (36)	160 (25)	642 (100)
Nationellt							
	Trevliga utflyktsmål	Antal (%) 1 (0)	8 (2)	152 (32)	277 (58)	39 (8)	477 (100)
	Viktiga för biologisk mångfald	Antal (%) 1 (0)	5 (1)	87 (18)	349 (73)	36 (8)	478 (100)
	Avstressande miljöer	Antal (%) 1 (0)	7 (1)	133 (28)	298 (62)	38 (8)	477 (100)
	Svårtillgängliga	Antal (%) 51 (11)	119 (25)	148 (31)	15 (3)	146 (30)	479 (100)
	Okända	Antal (%) 35 (7)	71 (15)	220 (46)	28 (6)	122 (26)	476 (100)
	Outnyttjade	Antal (%) 42 (9)	62 (13)	171 (36)	28 (6)	173 (36)	476 (100)
	Natursköna	Antal (%) 4 (1)	4 (1)	155 (32)	287 (60)	31 (6)	481 (100)
	Kulturellt intressanta	Antal (%) 7 (1)	20 (4)	165 (34)	198 (41)	89 (19)	479 (100)

2014		Tar helt avstånd	Tar delvis avstånd	Instämmer delvis	Instämmer helt	Vet inte	Total
Jämtland							
	Trevliga utflyktsmål	Antal (%) 22 (4)	15 (3)	212 (36)	247 (42)	97 (16)	593 (100)
	Viktiga för biologisk mångfald	Antal (%) 12 (2)	17 (3)	129 (22)	369 (62)	70 (12)	597 (100)
	Avstressande miljöer	Antal (%) 22 (4)	16 (3)	192 (32)	275 (46)	88 (15)	593 (100)
	Svårtillgängliga	Antal (%) 43 (7)	109 (18)	162 (27)	36 (6)	245 (41)	595 (100)
	Okända	Antal (%) 29 (5)	78 (13)	216 (36)	44 (7)	228 (38)	595 (100)
	Outnyttjade	Antal (%) 38 (6)	57 (10)	148 (25)	62 (10)	291 (49)	596 (100)
	Natursköna	Antal (%) 16 (3)	11 (2)	205 (34)	267 (45)	96 (16)	595 (100)
	Kulturellt intressanta	Antal (%) 24 (4)	26 (4)	180 (30)	198 (33)	168 (28)	596 (100)
	Viktigt för kommande generationer	Antal (%) 15 (3)	7 (1)	95 (16)	426 (71)	55 (9)	598 (100)
Nationellt							
	Trevliga utflyktsmål	Antal (%) 1 (0)	12 (3)	139 (36)	199 (52)	35 (9)	386 (100)
	Viktiga för biologisk mångfald	Antal (%) 2 (1)	3 (1)	70 (18)	279 (72)	34 (9)	388 (100)
	Avstressande miljöer	Antal (%) 2 (1)	4 (1)	123 (32)	218 (57)	36 (9)	383 (100)
	Svårtillgängliga	Antal (%) 33 (9)	87 (23)	92 (24)	17 (4)	157 (41)	386 (100)
	Okända	Antal (%) 21 (5)	71 (19)	153 (40)	19 (5)	119 (31)	383 (100)
	Outnyttjade	Antal (%) 22 (6)	51 (13)	117 (30)	19 (5)	177 (46)	386 (100)
	Natursköna	Antal (%) 2 (1)	1 (0)	130 (34)	212 (55)	40 (10)	385 (100)
	Kulturellt intressanta	Antal (%) 4 (1)	13 (3)	135 (35)	141 (37)	93 (24)	386 (100)
	Viktigt för kommande generationer	Antal (%) 2 (1)	3 (1)	59 (15)	310 (80)	14 (4)	388 (100)

Nedan följer några påståenden kring skyddade naturområden. Vad tycker du är viktigt när naturområden skyddas?

2004		Tar helt avstånd	Tar delvis avstånd	Instämmer delvis	Instämmer helt	Vet inte	Total	
Jämtland								
	Lokalbefolkningen ska ha stort inflytande	Antal (%)	8 (1)	59 (8)	326 (45)	269 (37)	63 (9)	725 (100)
	Ska utformas så att besök underlättas	Antal (%)	22 (3)	98 (14)	335 (46)	188 (26)	83 (11)	726 (100)
	Man ska få köra snöskoter och terrängfordon	Antal (%)	259 (35)	228 (31)	136 (19)	51 (7)	57 (8)	731 (100)
	Ridning ska vara tillåtet	Antal (%)	84 (11)	161 (22)	298 (41)	135 (18)	55 (8)	733 (100)
	Kommersiell verksamhet ska uppmuntras	Antal (%)	226 (31)	196 (28)	116 (16)	36 (5)	159 (22)	733 (100)
	Fiske ska vara tillåtet	Antal (%)	35 (5)	99 (14)	296 (41)	241 (33)	59 (8)	730 (100)
	Man ska få göra upp eld var man vill	Antal (%)	259 (35)	249 (34)	139 (19)	39 (5)	46 (6)	732 (100)
	Att jaga ska vara tillåtet	Antal (%)	225 (31)	160 (22)	166 (23)	89 (12)	90 (12)	730 (100)
	Övernattning i tält ska begränsas	Antal (%)	120 (16)	171 (23)	261 (36)	88 (12)	90 (12)	730 (100)
	Ska inrättas främst för att skydda naturen	Antal (%)	6 (1)	24 (3)	219 (30)	435 (59)	48 (7)	732 (100)
Nationellt								
	Lokalbefolkningen ska ha stort inflytande	Antal (%)	16 (3)	67 (12)	265 (49)	127 (23)	67 (12)	542 (100)
	Ska utformas så att besök underlättas	Antal (%)	19 (4)	74 (14)	245 (45)	150 (28)	51 (9)	539 (100)
	Man ska få köra snöskoter och terrängfordon	Antal (%)	231 (42)	195 (36)	34 (6)	8 (1)	77 (14)	545 (100)
	Ridning ska vara tillåtet	Antal (%)	75 (14)	131 (24)	200 (36)	68 (12)	75 (14)	549 (100)
	Kommersiell verksamhet ska uppmuntras	Antal (%)	200 (37)	146 (27)	75 (14)	16 (3)	109 (20)	546 (100)
	Fiske ska vara tillåtet	Antal (%)	36 (7)	85 (16)	236 (43)	122 (22)	66 (12)	545 (100)
	Man ska få göra upp eld var man vill	Antal (%)	259 (47)	180 (33)	62 (11)	12 (2)	33 (6)	546 (100)
	Att jaga ska vara tillåtet	Antal (%)	243 (45)	146 (27)	76 (14)	18 (3)	63 (12)	546 (100)
	Övernattning i tält ska begränsas	Antal (%)	51 (9)	137 (25)	197 (36)	92 (17)	69 (13)	546 (100)
	Ska inrättas främst för att skydda naturen	Antal (%)	5 (1)	13 (2)	125 (23)	371 (68)	34 (6)	548 (100)

2009		Tar helt avstånd	Tar delvis avstånd	Instämmer delvis	Instämmer helt	Vet inte	Total	
Jämtland								
	Lokalbefolkningen ska ha stort inflytande	Antal (%)	25 (4)	49 (8)	302 (47)	201 (31)	66 (10)	643 (100)
	Ska utformas så att besök underlättas	Antal (%)	24 (4)	94 (15)	283 (44)	160 (25)	81 (13)	642 (100)
	Man ska få köra snöskoter och terrängfordon	Antal (%)	238 (37)	186 (29)	123 (19)	37 (6)	58 (9)	642 (100)
	Ridning ska vara tillåtet	Antal (%)	66 (10)	139 (22)	233 (36)	128 (20)	80 (12)	646 (100)
	Kommersiell verksamhet ska uppmuntras	Antal (%)	181 (28)	195 (30)	104 (16)	19 (3)	144 (22)	643 (100)
	Fiske ska vara tillåtet	Antal (%)	26 (4)	52 (8)	295 (46)	213 (33)	62 (10)	648 (100)
	Man ska få göra upp eld var man vill	Antal (%)	183 (28)	230 (36)	151 (23)	36 (6)	45 (7)	645 (100)
	Att jaga ska vara tillåtet	Antal (%)	155 (24)	152 (23)	164 (25)	91 (14)	85 (13)	647 (100)
	Övernattning i tält ska begränsas	Antal (%)	135 (21)	146 (23)	211 (33)	52 (8)	100 (16)	644 (100)
	Ska inrättas främst för att skydda naturen	Antal (%)	14 (2)	29 (4)	210 (32)	335 (52)	60 (9)	648 (100)
	Skogsbruk ska få förekomma	Antal (%)	161 (25)	133 (21)	182 (28)	47 (7)	123 (19)	646 (100)
Nationellt								
	Lokalbefolkningen ska ha stort inflytande	Antal (%)	31 (6)	74 (15)	218 (45)	95 (20)	62 (13)	480 (100)
	Ska utformas så att besök underlättas	Antal (%)	19 (4)	56 (12)	229 (48)	124 (26)	47 (10)	475 (100)
	Man ska få köra snöskoter och terrängfordon	Antal (%)	187 (39)	161 (33)	58 (12)	6 (1)	69 (14)	481 (100)
	Ridning ska vara tillåtet	Antal (%)	59 (12)	96 (20)	199 (42)	73 (15)	52 (11)	479 (100)
	Kommersiell verksamhet ska uppmuntras	Antal (%)	148 (31)	146 (30)	71 (15)	13 (3)	101 (21)	479 (100)
	Fiske ska vara tillåtet	Antal (%)	29 (6)	73 (15)	199 (41)	128 (27)	51 (11)	480 (100)
	Man ska få göra upp eld var man vill	Antal (%)	189 (39)	160 (33)	85 (18)	17 (4)	30 (6)	481 (100)
	Att jaga ska vara tillåtet	Antal (%)	161 (34)	132 (28)	82 (17)	24 (5)	80 (17)	479 (100)
	Övernattning i tält ska begränsas	Antal (%)	74 (15)	119 (25)	182 (38)	51 (11)	54 (11)	480 (100)
	Ska inrättas främst för att skydda naturen	Antal (%)	6 (1)	21 (4)	141 (29)	280 (58)	33 (7)	481 (100)
	Skogsbruk ska få förekomma	Antal (%)	110 (23)	104 (22)	146 (30)	30 (6)	92 (19)	482 (100)

2014		Tar helt avstånd	Tar delvis avstånd	Instämmer delvis	Instämmer helt	Vet inte	Total	
Jämtland								
	Lokalbefolkningen ska ha stort inflytande	Antal (%)	13 (2)	53 (9)	248 (42)	199 (33)	83 (14)	596 (100)
	Ska utformas så att besök underlättas	Antal (%)	25 (4)	101 (17)	249 (42)	126 (21)	91 (15)	592 (100)
	Man ska få köra snöskoter och terrängfordon	Antal (%)	216 (36)	185 (31)	98 (16)	45 (8)	55 (9)	599 (100)
	Ridning ska vara tillåtet	Antal (%)	51 (9)	144 (24)	222 (37)	115 (19)	65 (11)	597 (100)
	Kommersiell verksamhet ska uppmuntras	Antal (%)	198 (33)	163 (27)	84 (14)	24 (4)	127 (21)	596 (100)
	Fiske ska vara tillåtet	Antal (%)	35 (6)	56 (9)	265 (44)	184 (31)	58 (10)	598 (100)
	Man ska få göra upp eld var man vill	Antal (%)	174 (29)	202 (34)	127 (21)	48 (8)	48 (8)	599 (100)
	Att jaga ska vara tillåtet	Antal (%)	159 (27)	125 (21)	138 (23)	98 (16)	79 (13)	599 (100)
	Övernattning i tält ska begränsas	Antal (%)	124 (21)	157 (26)	162 (27)	66 (11)	87 (15)	596 (100)
	Ska inrättas främst för att skydda naturen	Antal (%)	13 (2)	23 (4)	170 (28)	329 (55)	63 (11)	598 (100)
	Skogsbruk ska få förekomma	Antal (%)	147 (25)	132 (22)	160 (27)	44 (7)	116 (19)	599 (100)
Nationellt								
	Lokalbefolkningen ska ha stort inflytande	Antal (%)	20 (3)	50 (13)	173 (45)	71 (19)	68 (18)	382 (100)
	Ska utformas så att besök underlättas	Antal (%)	18 (5)	50 (13)	191 (50)	76 (20)	46 (12)	381 (100)
	Man ska få köra snöskoter och terrängfordon	Antal (%)	142 (37)	131 (34)	38 (10)	11 (3)	62 (16)	384 (100)
	Ridning ska vara tillåtet	Antal (%)	48 (13)	81 (21)	137 (36)	60 (16)	58 (15)	384 (100)
	Kommersiell verksamhet ska uppmuntras	Antal (%)	122 (32)	120 (31)	52 (14)	11 (3)	78 (20)	383 (100)
	Fiske ska vara tillåtet	Antal (%)	30 (8)	46 (12)	166 (43)	80 (21)	65 (17)	387 (100)
	Man ska få göra upp eld var man vill	Antal (%)	143 (37)	137 (35)	69 (18)	7 (2)	31 (8)	387 (100)
	Att jaga ska vara tillåtet	Antal (%)	132 (34)	100 (26)	71 (18)	21 (5)	61 (16)	385 (100)
	Övernattning i tält ska begränsas	Antal (%)	76 (20)	88 (23)	119 (31)	49 (13)	54 (14)	386 (100)
	Ska inrättas främst för att skydda naturen	Antal (%)	8 (2)	17 (4)	102 (27)	215 (56)	42 (11)	384 (100)
	Skogsbruk ska få förekomma	Antal (%)	74 (19)	82 (21)	108 (28)	23 (6)	98 (25)	385 (100)

Vilken eller vilka av nedanstående bör bestämma över skötselregler för skyddade naturområden?

2004		Bör inkluderas	Total
Jämtland			
Staten	Antal (%)	148 (25)	604 (100)
Länsstyrelsen	Antal (%)	334 (55)	604 (100)
Kommunen	Antal (%)	190 (31)	604 (100)
Lokalbefolkningen	Antal (%)	292 (48)	604 (100)
Samebyarna	Antal (%)	126 (21)	604 (100)
Ingen Åsikt	Antal (%)	63 (10)	604 (100)
Nationellt			
Staten	Antal (%)	147 (37)	394 (100)
Länsstyrelsen	Antal (%)	196 (50)	394 (100)
Kommunen	Antal (%)	130 (33)	394 (100)
Lokalbefolkningen	Antal (%)	121 (31)	394 (100)
Samebyarna	Antal (%)	109 (28)	394 (100)
Ingen Åsikt	Antal (%)	55 (14)	394 (100)
2009			
Jämtland			
Staten	Antal (%)	148 (25)	604 (100)
Länsstyrelsen	Antal (%)	334 (55)	604 (100)
Kommunen	Antal (%)	190 (31)	604 (100)
Lokalbefolkningen	Antal (%)	292 (48)	604 (100)
Samebyarna	Antal (%)	126 (21)	604 (100)
Ingen Åsikt	Antal (%)	63 (10)	604 (100)
Nationellt			
Staten	Antal (%)	147 (37)	394 (100)
Länsstyrelsen	Antal (%)	196 (50)	394 (100)
Kommunen	Antal (%)	130 (33)	394 (100)
Lokalbefolkningen	Antal (%)	121 (31)	394 (100)
Samebyarna	Antal (%)	109 (28)	394 (100)
Ingen Åsikt	Antal (%)	55 (14)	394 (100)
2014			
Jämtland			
Staten	Antal (%)	148 (25)	604 (100)
Länsstyrelsen	Antal (%)	334 (55)	604 (100)
Kommunen	Antal (%)	190 (31)	604 (100)
Lokalbefolkningen	Antal (%)	292 (48)	604 (100)
Samebyarna	Antal (%)	126 (21)	604 (100)
Ingen Åsikt	Antal (%)	63 (10)	604 (100)
Nationellt			
Staten	Antal (%)	147 (37)	394 (100)
Länsstyrelsen	Antal (%)	196 (50)	394 (100)
Kommunen	Antal (%)	130 (33)	394 (100)
Lokalbefolkningen	Antal (%)	121 (31)	394 (100)
Samebyarna	Antal (%)	109 (28)	394 (100)
Ingen Åsikt	Antal (%)	55 (14)	394 (100)

Vilket år är du född (omkodad till ålder)?

	2004	2009	2014
Jämtland			
Medelvärde	45.1	46.2	47.4
Standardavvikelse	13.6	14.6	14.0
Min-max	17-66	13-80	16-70
Total	733	653	590
Nationellt			
Medelvärde	43	44.6	45.4
Standardavvikelse	14.3	13.7	14.1
Min-max	16-66	16-70	15-70
Total	549	485	383

Vilken utbildning har du? Sätt ett kryss i rutan framför det alternativ du anser stämma bäst in på dig. Om du ännu inte avslutat din utbildning, markera då den skola du just nu går i.

		2004	2009	2014
Jämtland				
Obligatorisk skola	Antal (%)	121 (16)	106 (23)	70 (16)
Yrkesutbildning	Antal (%)	158 (22)	57 (12)	60 (13)
Gymnasieutbildning	Antal (%)	309 (42)	168 (36)	168 (38)
Universitet eller högskoleutbildning	Antal (%)	147 (20)	138 (29)	148 (33)
Total	Antal (%)	735 (100)	469 (100)	446 (100)
Nationellt				
Obligatorisk skola	Antal (%)	78 (14)	49 (12)	42 (13)
Yrkesutbildning	Antal (%)	81 (15)	41 (10)	26 (8)
Gymnasieutbildning	Antal (%)	212 (39)	141 (36)	84 (27)
Universitet eller högskoleutbildning	Antal (%)	177 (32)	162 (41)	163 (52)
Total	Antal (%)	548 (100)	393 (100)	315 (100)

Är du man eller kvinna?

		2004	2009	2014
Jämtland				
Kvinna	Antal (%)	371 (50)	310 (47)	294 (50)
Man	Antal (%)	366 (50)	346 (53)	295 (50)
Total	Antal (%)	737 (100)	656 (100)	589 (100)
Nationellt				
Kvinna	Antal (%)	304 (55)	233 (48)	197 (51)
Man	Antal (%)	245 (45)	252 (52)	189 (49)
Total	Antal (%)	549 (100)	485 (100)	386 (100)

Var bor du i dag?

		2004	2009	2014
Jämtland				
På landsbygden, eller ort med färre än 200 invånare	Antal (%)	307 (42)	272 (42)	264 (45)
Ort med färre än 2000 invånare	Antal (%)	222 (30)	206 (32)	180 (31)
Ort med 10 001-180 000 invånare	Antal (%)	126 (17)	108 (17)	93 (16)
Ort med 2 000-10 000 invånare	Antal (%)	74 (10)	60 (9)	49 (8)
Stockholm, Göteborg eller Malmö	Antal (%)	2 (0)	3 (0)	0 (0)
Antal observationer	Antal (%)	731 (100)	649 (100)	586 (100)
Nationellt				
På landsbygden, eller ort med färre än 200 invånare	Antal (%)	50 (9)	66 (14)	56 (15)
Ort med färre än 2000 invånare	Antal (%)	47 (9)	42 (9)	39 (10)
Ort med 10 001-180 000 invånare	Antal (%)	101 (19)	76 (16)	61 (16)
Ort med 2 000-10 000 invånare	Antal (%)	206 (38)	190 (39)	135 (36)
Stockholm, Göteborg eller Malmö	Antal (%)	140 (26)	108 (22)	88 (23)
Antal observationer	Antal (%)	544 (100)	482 (100)	379 (100)

Ungefär hur stor är ditt hushålls sammanlagda inkomst efter skatt per månad?

		2004	2009	2014
Jämtland				
< 10 000 kr per månad efter skatt	Antal (%)	78 (11)	34 (5)	29 (5)
10-20 000 kr	Antal (%)	282 (40)	160 (26)	126 (22)
20-30 000 kr	Antal (%)	266 (37)	203 (32)	139 (24)
30-40 000 kr	Antal (%)	59 (8)	161 (26)	170 (30)
40-50 000 kr	Antal (%)	17 (2)	46 (7)	77 (13)
50-60 000 kr	Antal (%)	8 (1)	11 (2)	31 (5)
< 60 000 kr per månad efter skatt	Antal (%)	3 (0)	11 (2)	3 (1)
Total	Antal (%)	713 (100)	626 (100)	575 (100)
Nationellt				
< 10 000 kr per månad efter skatt	Antal (%)	58 (11)	31 (6)	19 (5)
10-20 000 kr	Antal (%)	162 (31)	99 (21)	58 (16)
20-30 000 kr	Antal (%)	161 (31)	131 (27)	84 (22)
30-40 000 kr	Antal (%)	79 (15)	113 (24)	80 (21)
40-50 000 kr	Antal (%)	40 (8)	65 (14)	74 (20)
50-60 000 kr	Antal (%)	14 (3)	24 (5)	30 (8)
< 60 000 kr per månad efter skatt	Antal (%)	13 (2)	16 (3)	29 (8)
Total	Antal (%)	527 (100)	479 (100)	374 (100)

Vilka av följande saker har du gjort det senaste året? Kryssa i de alternativ som bäst stämmer för dig.

2004		Vald aktivitet	Total
Jämtland			
Fiskat	Antal (%)	528 (72)	730 (100)
Jagat	Antal (%)	209 (29)	730 (100)
Ridit	Antal (%)	78 (10)	743 (100)
Åkt snöskoter	Antal (%)	437 (59)	743 (100)
Nationellt			
Fiskat	Antal (%)	214 (39)	549 (100)
Jagat	Antal (%)	53 (6)	549 (100)
Ridit	Antal (%)	60 (11)	554 (100)
Åkt snöskoter	Antal (%)	43 (8)	554 (100)
2009			
2009		Vald aktivitet	Total
Jämtland			
Fiskat	Antal (%)	450 (71)	638 (100)
Jagat	Antal (%)	168 (26)	638 (100)
Ridit	Antal (%)	62 (9)	657 (100)
Åkt snöskoter	Antal (%)	397 (60)	657 (100)
Nationellt			
Fiskat	Antal (%)	195 (41)	470 (100)
Jagat	Antal (%)	39 (8)	470 (100)
Ridit	Antal (%)	32 (7)	488 (100)
Åkt snöskoter	Antal (%)	51 (10)	488 (100)
2014			
2014		Vald aktivitet	Total
Jämtland			
Fiskat	Antal (%)	408 (69)	588 (100)
Jagat	Antal (%)	172 (29)	588 (100)
Ridit	Antal (%)	72 (12)	591 (100)
Åkt snöskoter	Antal (%)	339 (58)	589 (100)
Nationellt			
Fiskat	Antal (%)	148 (40)	371 (100)
Jagat	Antal (%)	38 (10)	371 (100)
Ridit	Antal (%)	27 (7)	373 (100)
Åkt snöskoter	Antal (%)	41 (11)	372 (100)

Skalor (1-10) Attityd till direkt naturanvändning i skyddade områden, tidigare naturanvändning, och attityd till skyddade områden.

	Attityd till direkt naturanvändning i skyddade områden			Tidigare naturanvändning			Attityd till skyddade områden		
	2004	2009	2014	2004	2009	2014	2004	2009	2014
Jämtland									
Medelvärde	5.4	5.4	5.5	2.5	2.5	2.5	7.3	7.1	7
Standardavvikelse	1.9	2.0	2.0	1.6	1.6	1.7	2.8	3	2.9
Total	743	657	604	743	657	604	743	657	604
Nationellt									
Medelvärde	4.6	5.0	4.8	0.95	0.97	0.97	7.9	8.0	7.7
Standardavvikelse	1.6	1.7	1.9	1.1	1.2	1.3	2.3	2.3	2.4
Total	554	488	394	554	488	394	554	488	394
Baserad på fråga	Nedan följer några påståenden kring skyddade naturområden. Vad tycker du är viktigt när naturområden skyddas?			Vilka av följande saker har du gjort det senaste året?			Hur väl beskriver följande påståenden vad du tycker om skyddade naturområden?		
Skalberäkning	(Man ska få köra snöskoter och terrängfordon + Ridning ska vara tillåtet + Fiske ska vara tillåtet + Man ska få göra upp eld var man vill + Att jaga ska vara tillåtet + Övernattning i tält ska ej begränsas (vänd skala)) / 2.4			(Kört snöskoter + Ridit + fiskat + Jagat) * 1.5			(Trevliga utflyktsmål + Avstressande miljöer + Viktiga för biologisk mångfald + Natursköna + Kulturellt intressanta) / 2		

